

omfattende enestående stykker av Dürer og Holbein.

Førsvrig er bibliotekene i Ostende, Tournai og Nivelle ødelagt.

Ernæringsituasjonen er prekær i Belgia. Underernæringen er særlig merkbar når de gjelder eggehvitestoffer og fett. Det er ingen overdriveis, så si at bare 10 % av den belgiske befolkning (de velstillete klasser, bønder) får nok ernæring, om ikke i normal, så i hvertfall i tilstrekkelig målestokk.

De 90 % er underernært med 50 - 70 %. Rasjoneringsmerkerne gir ikke rett til mere næring enn det som tilsvarer 1200 kalorier om dagen. (Det normale for en voksen - ikke kroppsarbeider - er 2500 kai. daglig.) Ettersom mange rasjoneringsmerker ikke kan innløses i varer, må man sette til ca. 900 kalorier den mengde fødemidler befolkningen kan skaffe seg ad normale veier. Ved hjelp av svartebørsen kan de nok skaffes en forskning slik at den gjennomsnittlige energetiske verdi kommer opp i 1060 kal. daglig.

Sunnhetstilstanden er meget dårlig, og det skyldes direkte underernæringen. Vitaminmangel preger den belgiske befolkning som helhet, og de svekkede organismer er langt mindre motstandsdyktige overfor infeksjoner. Bl.a. er pretuberkulosen og tuberkulosen øket med 500 % i forhold til 1938. Samtidig gjør det seg gjeldende en sterk mangel på selv de nødvendigste legemidler.

LEGIONSJEFEN ANSER SEG HEVET
OVER RASJONERINGSBESTEMMELSENE.

"Oberst" Quist, tidligere sjef for den norske legion, er anmeldt av prispolitiet for å ha nektet å etterkomme pålegg om levering av korn fra sin gård ved Lillestrøm. På grunn av sine bedrifter ved fronten mener han seg berettiget til å beholde gårdenes produkter for seg selv.

BORGERVAKTEN PÅ NY.

I det siste har mange fått ordre om å møte opp til "innregistering til borgervakt". Det er en del som møter opp også, enten det nå er for å søke om å bli fritatt eller de i reine forfjamselsen virkelig går og stiller seg i kø i timevis for å la seg "innregistrere". Og til hva? Riisnes har nettopp holdt en tale i Bergen om øket utskrivning til arbeidsinnsats. Vi vet hvilke uhøygelige forhold de lever under som er deportert til Nordland på nasjonal arbeidsinnsats. Ikke bare må de arbeide på tyske militærinstallasjoner, men de hygieniske forholdene i de overfylte skitne og kalde brakkene og den dårlige maten trosser enhver beskrivelse. Innregistreringen er ikke satt i gang før at tyskerne og ns. folk skal more seg med å plage noen tusen jøssinger. De har en hensikt med innregistreringen. Det dreier seg uten tvil om innregistrering til tvangsarbeidsinnsats, og vi skal ikke ved å møte opp hjelpe til at de oppnår sin hensikt. Vi skal ikke bryte heimefronten. Det kan komme oss dyrt å stå.

DEKNE AVIS ER DET NORSKE FOLKS EIENDOM. DU HAR DERFOR INGEN RETT TIL Å TILINTETGJØRE DEN. SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN, MEN VÆR FORSIKTIG MED HVEM DU LEVERER DEN TIL.

VVVVVVVVVV VVVVVVVVVV VVVVVVVVVV VVVVVVVVVV
 V V V V V V V V
 VVVVVVVVVVVV Å N D O G H A N D L I N G . VVVVVVVVVVVV
 V V V V

Mappe 27.
 Eksp. april
 Dato 1944
 Avd. 3A-
 L.nr. 4998

1. Argang.

April 1944.

Nr. 3.

ARBEIDSTJENESTEN.

Parolen om streik og boykott overfor arbeidstjenesten står framleis ved makt. Ingen har lov å være unfallende. Vi har et bestemt inntrykk av at mange - især bønder - inntar en svak holdning til denne saken, hva enten det skyldes uvitenhet elier uvillighet.

Er dette tilfelle må vi øke opplysningsvirksomheten. Alle må se sin oppgave i å spre heimefrontens kunngjøringer og paroler utover landet. Reiser du på landet så ta med det du kan skaffe av illegalt stoff, fortell det du vet og forsök å organisere centraler for utbredelse av nyheter.

Og stiller noen seg lunkne til plikten, må du stramme dem opp. La dem forstå at om de svikter heimefronten, så svikter de landet. Men akkurat nå trenger vi samhold mer enn noengang før OG ALLE PAROLER MÅ FØLGES.

SAMHOLD!

Det er teikn til svikt i heimefronten. Det kan me ikkje tolera skal me koma velberget ut av krigen. Me voner alle at krigen skal vera slut med det første, men difor må ingen tru at dei ikkje treng setja noko inn. Krigen kan dra ut og ingen veit kva me kan verta utsette for.

Ein av dei viktigaste grunnane til at fronten er veikna er at den vantar samhold og samband. Når tannlækjarane i si tid og nå sidan ein del juristar sveik fronten, så var dette mykje grunnen.

Skal ein mann kunna stå imot overgrepene treng han vera heilt trygg på oss andre. Det beste me kann gjera er å danne grupper som ikkje er større enn at der er full oversikt over medlemmene. I spissen for kvar gruppe må det stå ein tillitsmann. Det neste er at ein søker samband med dei andre gruppene innan same yrket. Såpass skulle ein tru var gjort nå etter 4 års krig, men det vantar mykje. På dette viset kan ein parole bli gitt og breidd ut i ein fart.

Gruppene må også setja igang kampen mot dei lunkne. Me må skape ein tydelig front mot dei som ikkje er plettfrile nordmenn. Det er dei som gjer det så vondt å stole på folket, dei er fárlegare enn ns. folka. Cuislingane er få og me veit kvar me har dei. Dei lunkne og halvredde merker me først for alvår når det gjeld. Då set dei dolken i ryggen på oss. Me må bruke same midlene mot dei som mot ns. Me må leite fram alle dei som er dårlege nordmenn, dei som set eiga velferd framføre omsynet til landet. Lat oss hala dei fram i ljøset og gydeleggja dei. Den som ikkje er med oss er mot oss. Me må skape ein heimefront som er trygg, halda sammen og førebu oss på den aktive striden som må koma.

KRIGSOVERSIKT.

De russiske armeer har i påskehelgen fortsatt sin uimotståelige framrykking. Tempoet er så forsørt at det levner tyskerne små sjøser til å befeste sine stillinger ved strategisk gunstige posisjoner. I mange tilfeller har den tyske overkommando bare ett mål for øye: å redde troppestyrkene fra de russiske knipetangsmanøvrer. Materiellet blir i stor utstrekning latt i stikken.

11. april meldte Stalin i en dagsordre at Odessa var befridd. Denne by utgjør en fordelaktig basis for videre framstøt mot Romania. Tyskernes sjangser til å komme styrkene på Krim til unnsetning anses av britiske militæreksperter som minimale etter tapet av Odessa.

Den tyske evakuering av byen artet seg som en panikartet flukt. Store mengder materiell ble tatt som bytte av russerne. Envis av tyskere og rumenere ble drept eller druknet som følge av det russiske flyvåpens og den russiske svartehavsflåtes inngrinen under evakueringen, som foregikk med alle slags fartøyer helt ned til prammer og flåter.

Russerne fortsetter sin frammarsj i Romania. Jassy er nesten omringet og står for fall. Flere hundre steder er befridd mellom Prut og Siret. Onsdag middag ble det meldt at byen Pascani 60 km. vest for Jassy var erobret.

10. april ble det kunngjort at russiske tropper rykket over den tsjekkoslovakiske grense ved foten av Karpatene. Benes utstedte en proklamasjon til det tsjekkiske folket hvor det ble oppfordret til med alle midler å bekjempe tyskerne og lette russernes framrykking. En tsjekkisk brigade utrustet med russiske våpen av alle slag, deriblant fly og tanks, kjemper med framgang på russernes side. Partisanbevegelsen griper stadig mer om seg. Det tyske "herrefolket" kan ikke få hva det sådde. Terror ble møtt med motterror og sabotasje, og nå med en væpnet folkereisning.

Stalin har i et svartelegram til Benes hvor han roser den tsjekkiske innsatsen, uttrykt sin forvissing om at kammen snart vil ende med en seier for de allierte våpen, som også vil bringe det tsjekkiske folk dets frihet og selsyndighet tilbake.

Gjennombruddet mellom Tarnopol og Proskurov før påske førte til at 15 tyske divisjoner ble omringet nær Skala. En rekke utbrytningsforsøk og unnsetningsforsøk som kostet tyskerne de største tap, førte lenge ikke fram, men onsdag ble det meldt at tyske troppestyrker hadde oppnådd kontakt med de innesluttede divisjoner, som imidlertid nå er kraftig desinert.

Den russiske offensiv på Krim har fått et heldig forløp. Tirsdag 11. april ble det meldt at russerne hadde rykket 20 km. fram og erobret byen Armansk. 5500 tyskere og rumenere lå igjen på slagmarken mens 1000 ble tatt til fange. De russiske styrker har fortsatt sin framrykking ytterligere 40 km. og erobret det viktige trafikk-knutepunktet Dshankoj. Det tyske forsvar ved Perekopneset er brutt totalt sammen. Ved Kertchstredet er byen Kertch inntatt.

Luftkrigen. De allierte luftangrep på tysk og tyskbesatt område nær stadig nye høyder. I påskehelgen har særlig kommunikasjonssentra i Belgia, Frankrike, Tyskland og Balkanstatene vært blandt de angrenne målene. Den tyske sydarmés forsyninger må nå gå gjennom Romania, Ungarn eller Jugoslavia, og bombingen av jernbareknutepunktene der, i første rekke Zagreb, Bukarest og Ungarn, er meget følelig for den tyske krigsførsel. Den russiske presse hilser de angelsaksiske angrenene på Balkanhovedstedene velkommen, og peker på at førstegang under krigen finner en virkelig alliert koordinert strategi sted. Budapest er spesielt hardt rammet. Forrige mandag ble 1000 tonn felt over byen, og kommunikasjonsnettet befinner seg i kaos. En fastsatt

evakuering måtte utsettes. Tyskerne har oppfordret alle tyske familiær i Romania til å flytte til Østerrike eller Tyskland. Det tyske hovedkvarter er nok en gang flyttet, denne gang fra Jasy til Bucarest. 5. april ble det meldt om bombardementer av de rumenske oliekildene ved Ploesti. Store brander ble observert. 12 allierte fly gikk tapt, mens 40 tyske fly ble skutt ned.

Ved siden av kommunikasjonscentra har flyfabrikker og flyreparasjonsfabrikker vært blant de utsøkte mål. Av byer som særlig er rammet kan nevnes: Mannheim, Braunschweig, Wernermünde, Dernburg, Rostock og Aachen. Natt til tirsdag satte det angelsaksiske flyvåpen ny rekord ved i felle 3.600 tonn bomber ved et enkelt tokt. Tirsdag var store amerikanske flystyrker over blant annet Rostock og Dernburg. 80 fly gikk tapt. 125 tyske jagere ble skutt ned. Natt til onsdag rettet britiske fly et kraftig angrep mot Aachen og Hannover. 9 fly savnes.

Fra den syvende til den elleve april har 10.000 fly vært i virksomhet over tysk- eller tyskokkupert område. 12.000 tonn bomber er kastet ned. 450 tyske jagere er skutt ned i luftkamp. Dessuten må en regne med at tallrike jagerfly er ødelagt på bakken. Bak de kolossale allierte flyangrep i den senere tid, kan man øyne opptakten til invasjonen. Det gjelder å knuse det tyske jagervåpen og lamme kommunikasjonsnettet i vest, før landgangen finner sted.

Krigen til sjøs. 3. april oppnådde en ny type engelske stupbombere en rekke fulltreffere på slagskipet Tirpitz i Altafjorden. Som kjent ble den alvorlig skadet for en tid siden av engelske miniatyrubåter. Den gangen fikk det en kraftig slagside. Denne var nå gjenopprettet. Etter de siste flyangrep kan en regne med at Tirpitz definitivt er satt ut av spill. 4 britiske fly gikk tapt etter operasjonen. Fra Stockholm meldes det at en tysk undersøkelseskommisjon er nedsatt med formål å finne på det rene hvilke myndigheter som er skylden for at de engelske hanskene som dammet base for bombeflyene ikke ble oppdaget i tide. La Scharnhorst ble senket var det også på tale å nedsætte en undersøkelses kommisjon. Dette ble det imidlertid ikke noe av, da det viste seg at slagskipet var beordret av Hitler personlig, på tross av de kraftigste advarsler fra hans sjømilitære rådgivere, i første rekke admiral Dönitz.

I Det indiske hav kom to store tyske blokadebrytere i kamp med allierte sjøstridskrefter. Etter en kort fekting senket de tyske mannskap selv sine skip. De allierte hadde ingen tap.

Roosevelt og Churchill har sendt ut en felleserklaring om tonnasjetapene og senkingen av tyske ubåter. Tonnasjetapene er litt større i mars enn i februar, men tatt i betrakning at disse i denne måneden var de nest laveste under krigen, blir de allikevel små. Tyske ubåter blir senket i samme utstrekning som tidligere. Fra Stockholm meldes det at derværende tyske marinekretser er meget bekymret over at den tyske ubåtflåte er blitt redusert med 25 ubåter i de siste dager.

Det fjerne østen. 11. april ble det meldt at japanerne hadde rømmet to viktige baser på ny Britania. Styrkene trekker seg tilbake til Rabaul, som er utsatt for kraftige luftbombardementer. Japanerne truer Impal i Burma. De luftbare allierte tropper er satt inn øst for byen.

POLITISK OVERSIKT.

Cordel Hull har i en tale presisert at de allierte fremdeles holder fast ved Atlanterhavserklæringen. Den løser imidlertid ikke de konkrete etterkrigsspørsmål, men stikker bare ut kurset som skal følges. Hull sa klart fra at samarbeidet mellom de forente nasjoner etter krigen ikke bare måtte baseres på "de fire store", men på alle de forente nasjoner. Et godt forhold mellom de fire store var imidlertid en ufravikelig betingelse for at det internasjonale samvirke etter krigen skulle føre fram.

KRIGSOVERSIKT.

De russiske armeer har i påskehelgen fortsatt sin uimotståelige framrykking. Tempoet er så forsiktig at det levner tyskerne små sjangstilfeller til å befeste sine stillinger ved strategisk gunstige posisjoner. I mange tilfeller har den tyske overkommando bare ett mål for øye: å redde troppestyrkene fra de russiske knipetangsmanøvrer. Materiallet blir i stor utstrekning latt i stikken.

11. april meldte Stalin i en dagsordre at Odessa var befridd. Denne by utgjør en fordelaktig basis for videre framstøt mot Romania. Tyskerne sjanger til å komme styrkene på Krim til unnetring anses av britiske militæreksperter som minimale etter tapet av Odessa.

Den tyske evakuering av byen artet seg som en panikkert flukt. Store mengder materiell ble tatt som bytte av russerne. Envis av tyskere og rumenere ble drept eller druknet som følge av det russiske flyvåpens og den russiske svartehavsflates inngrisen under evakueringen, som foregikk med alle slags fartøy med helt ned til prammer og flåter.

Russerne fortsetter sin frammarsj i Romania. Jasy er nesten omringet og står for fall. Flere hundre steder er befridd mellom Prut og Siret. Onsdag middag ble det meldt at byen Pascani 60 km. vest for Jasy var erobret.

10. april ble det funn gjort at russiske tropper rykket over den tsjekkoslovakiske grense ved foten av Karpatene. Benes utstedte en proklamasjon til det tsjekkiske folket hvor det ble oppfordret til med alle midler å bekjempe tyskerne og lette russernes framrykking. En tsjekkisk brigade utrustet med russiske våpen av alle slag, deriblant fly og tanks, kjemper med framgang på russernes side. Partisanbevegelsen griper stadig mer om seg. Det tyske "herrefolket" børster nå hva det sådde. Terror ble møtt med motterror og sabotasje, og nå med en væpnet folkereising.

Stalin har i et svartelegat til Benes hvor han roser den tsjekkiske innsatsen, uttrykt sin forvissing om at kammen snart vil ende med en seier for de allierte våpen, som også vil bringe det tsjekkiske folk dets frihet og selvstendighet tilbake.

Gjennombruddet mellom Tarnopol og Proskurov før påske førte til at 15 tyske divisjoner ble omringet nær Skala. En rekke utbrytningsforsøk og unnetningsforsøk som kostet tyskerne de største tap, førte lenge ikke fram, men onsdag ble det meldt at tyske troppestyrker hadde oppnådd kontakt med de innesluttede divisjoner, som imidlertid nå er kraftig desinert.

Den russiske offensiv på Krim har fått et heldig forløp. Tirsdag 11. april ble det meldt at russerne hadde rykket 20 km. fram og erobrat byen Armjansk. 5500 tyskere og rumenere lå igjen på slagmarken og 1000 ble tatt til fange. De russiske styrker har fortsatt sin framrykking ytterligere 40 km. og erobret det viktige trafikk-knutepunktet Ushankoj. Det tyske forsvar ved Perekopneset er brutt totalt sammen. Ved Kertchstredet er byen Kertch inntatt.

Luftkrigen. De allierte luftangrep på tysk og tyskbesatt område nær stadig nye høyder. I påskehelgen har særlig kommunikasjonssentra i Belgia, Frankrike, Tyskland og Balkanstatene vært blandt de angrense målene. Den tyske sydarmés forsyninger må nå gå gjennom Romania, Ungarn eller Jugoslavia, og bombingen av jernbareknutepunktene der, i første rekke Zagreb, Bukaresti og Ungarn, er meget følelig for den tyske krigsførsel. Den russiske presse hilser de angelsaksiske angrepene på Balkanhovedstedene velkommen, og peker på at for første gang under krigen finner en virkelig alliert koordinert strategi sted. Budapest er spesielthardt rammet. Forrige mandag ble 1000 tonn felt over byen, og kommunikasjonsnettet befinner seg i kaos. En fastsatt

evakuering måtte utsettes. Tyskerne har oppfordret alle tyske familiær i Romania til å flytte til Østerrike eller Tyskland. Det tyske hovedkvarter er nok en gang flyttet, denne gang fra Jasy til Bucaresti. 5. april ble det meldt om bombardementer av de rumenske olje-kilder ved Ploesti. Store brander ble observert. 12 allierte fly gikk tapt, mens 40 tyske fly ble skutt ned.

Ved siden av kommunikasjonssentra har flyfabrikker og flyreparasjonsfabrikker vært blant de utsøkte mål. Av byer som særlig er rammet kan nevnes: Mannheim, Braunschweig, Wernigerode, Dernburg, Rostock og Aachen. Natt til tirsdag satte det angelsaksiske flyvåpen ny rekord ved å felle 3.600 tonn bomber ved et enkelt tokt. Tirsdag var store amerikanske flystyrker over blant annet Rostock og Dernburg. 80 fly gikk tapt. 125 tyske jagere ble skutt ned. Natt til onsdag rettet britiske fly et kraftig angrep mot Aachen og Hannover. 9 fly savnes.

Fra den syvende til den ellevte april har 10.000 fly vært i virksomhet over tysk- eller tyskokkupert område. 12.000 tonn bombevar kastet ned. 450 tyske jagere er skutt ned i luftkamp. Dessuten må en regne med at tallrike jagerfly er ødelagt på bakken. Bak de kollapsallierte flyangrep i den senere tid, kan man øyne opptakten til invasjonen. Det gjelder å knuse det tyske jagervåpen og lamme kommunikasjonsnettet i vest, før landgangen finner sted.

Krigen til sjøs. 3. april oppnådde en ny type engelske stupbomber en rekke fulltreffere på slagskipet Tirpitz i Altafjorden. Som kjent ble den alvorlig skadet for en tid siden av engelske miniatyrbåter. Den gangen fikk det en kraftig slagseite. Denne var nå gjenopprettet. Etter de siste flyangrep kan en regne med at Tirpitz definitivt er satt ut av spillet. 4 britiske fly gikk tapt etter operasjonen. Fra Stockholm meldes det at en tysk undersøkelseskommisjon er nedsatt med formål å bringe på det rene myndigheter som skylden for at de engelske hærskipene som dammet base for bombeflyene ikke ble oppdaget i tide. Scharnhorst ble senket var det også på tale å nedsætte en undersøkelseskommisjon. Dette ble det imidlertid ikke noe av, da det viste seg at slagskipet var beordret av Hitler personlig, på tross av de kraftigste advarsler fra hans sjømilitære rådgivere, i første rekke admiral Dönitz.

I Det indiske hav kom to store tyske blokadebrytere i kamp med allierte sjøstridskrefter. Etter en kort fekting senket de tyske mannskap selv sine skip. De allierte hadde ingen tap.

Roosevelt og Churchill har sendt ut en felleserklæring om tonnasjetapene og senkingen av tyske ubåter. Tonnasjetapene er litt større i mars enn i februar, men tatt i betrakning at disse i denne måned var de nest laveste under krigen, blir de allikevel små. Tyske ubåter blir senket i samme utstrekning som tidligere. Fra Stockholm meldes det at dervede tyske marinekretser er meget bekymret over at den tyske ubåtflåte er blitt redusert med 25 ubåter i de siste dager.

Det fjerne østen. 11. april ble det meldt at japanerne hadde rømmet to viktige baser på ny Britania. Styrkene trekker seg tilbake til Rabaul, som er utsatt for kraftige luftbombardementer. Japanerne truer Impal i Burma. De luftbårne allierte tropper er satt inn øst for byen.

POLITISK OVERSIKT.

Cordell Hull har i en tale presisert at de allierte fremdeles holder fast ved Atlanterhavserklæringen. Den løser imidlertid ikke de konkrete etterkrigsspørsmål, men stikker bare ut kurset som skal følges. Hull sa klart fra at samarbeidet mellom de forente nasjoner etter krigen ikke bare måtte baseres på "de fire store", men på alle de forente nasjoner. Et godt forhold mellom de fire store var imidlertid en ufravikelig betingelse for at det internasjonale samvirke etter krigen skulle føre fram.

En advarsel ble rettet til de nøytrale stater som understøttet Tyskland med vareleveranser. Tyskland var nå så svakt at frykten for tyske represalier ikke lenger kunne berettige de nøytrale land til å opprettholde handelssamarbeidet med Tyskland. De nøytrale måtte erinne at de alliertes seier var like meget en betingelse for de nøytrale frihet og selvstendighet som den var det for de forente nasjoner. Advarslen ble i britisk og amerikansk presse slått stort opp og ansett for å gjelde særlig Spania og Sverige, men også Tyrkia og Portugal. Den spanske wolframen og den svenske malmen som utgjør viktige faktorer i den tyske krigsindustri, ble ansett som en spesiell torn i øyet på den allierte krigsledelse.

Seierens dag kommer stadig nærmere, og med den vil mange viktige etterkrigsproblemer reise seg. I den anledning er den amerikanske understatssekretær reist til England for å ha overlegninger med britiske statsmenn. Sovjetsamveldet holdes underrettet om konferansenes forløp.

Wilkie's valgnederlag og hans beslutning om å trekke seg tilbake som amerikansk presidentkandidat ved valgene til høsten, må ikke tolkes som en seier for de isclasjonistiske krefter i Amerika. Disse er fremdeles uten politisk innflytelse. Wilkie's motgang skyldes uoverensstemmelse med det republikanske partis ledelse. Dewey - som antakelig blir det republikanske partis presidentkandidat - er like så positivt innstilt overfor internasjonalt samarbeid som Wilkie.

GREKENLAND KJEMPER VIDERE.

Det er et spørsmål om noen av de små folk, som har hevdet sin frihet og selvstendighet mot voldsmaktens overgrep, er blitt utsatt for en slik belastningsprøve som det greske. Først kom seiersmåne-dene, da man skritt for skritt drev overfallsmennene tilbake over fjellene, en kamp som ble beundret av hele verden og som stimulerte nasjonale selvtillit - ikke minst gjennom den på allell som kunne trekkes med den store fortiden. Så kom håpløshets mørke uker, den tyske seiersbølgen over Balkan da alle ofre og alle savn syntes meningsløse. Særlig bittert føltes det at den fiende som ble beseiret i åpen strid, nå etablerte seg som herskere i seirernes kjølvann. Så kom det materielle kaos som okkupasjonen medførte, da utplyndringen og matvaremangel truet store deler av befolkningen med fullstendig undergang.

Utover de notiser om de forfærdelige forsakelser er ikke så mange opplysninger om forholdene i Grekenland etter okkupasjonen nådd ytterverdenen, og det er derfor vanskelig å danne seg et virkelig bilde av forholdene. En ting er imidlertid klart, at grekerne holdt motet oppe, til å med under den dystre tid like etter okkupasjonen. Motstanden kunne ikke bygges opp på deler av den regulære armé slik som i Jugoslavia, hvor friskårene klarte å redde seg unna til avsidesliggende bergtrakter. I Grekenland ble arméen ødelagt og til fange så å si fullstendig, derfor måtte en ny kamporganisasjon bygges opp helt fra grunnen av. Kampen måtte føres i betrakte-lig mindre format, og den blusset fra begynnelsen av opp på de mest utsatte steder som en spontan reaksjon mot undertrykkelsen.

I Athen har motstanden fremforalt gitt seg uttrykk i ondartete streikar våren og høsten 1942. Bak disse ligger uten tvil en vel organisert bevegelse. Ikke mindre enn ca. 50 underjordiske aviser bearbeidet opinionen. Likesom i Danmark hører sabotasje til dagens orden. - Guerilla har naturlige forutsetninger i Grekenland. Slettområdene er fåtallige og skilt fra hverandre ved utilgjengelige fjellkjeder. De fåtallige veier og jernbaner er gunstige objekter for små attakker, særlig omfintlige som de er p.g.a. det store antall

broer. Sabotasje på den viktige jernbanelinjen Athen-Saloniki forekommer regelmessig. Guerillaen har gamle aner i Grekenland. Den var i sin tid et våpen mot tyrkere og har derfor et glimt av tradisjoner fra landets frihetskamp. Vanskligheten ved å operere med større avdelinger er større enn i Jugoslavia. Små styrker - grupper på opptil 100 mann - som opererer helt selvstendig er best egnet for freske forhold. Det behøver ikke å bety at der savnes en ensartet ledelse for større områder. Det er vel heller slik at ledelsen ambulerer fra en trakt til en annen, hvor styrkene da mobiliseres til et planlagt angrep. Når overmakten begynner å bli for stor, trekker man seg tilbake, avdelingen opuloses og ledelsen begir seg til et annet sted, hvor plutselig en ny kampbølge blusser opp. Mellom angrepene går partisanene tilbake til sine fredelige beskjeftegelser. Elastisiteten i denne krigføringen forårsaker naturligvis umåtelige vanskigheter for okkupasjonsmakten, som bare kan holde større garnisoner i byene.

Man kan nok regne med at visse områder i Grekenland nå for tiden konstant holdes besatt av guerillastyrker, dette gjelder en god del av Tessalien, Epirus og Vest-Makedonien. Minst 30 000 mann er engasjert i kampen. Korrespondenten i en engelsk avis forteller om et besøk i en partisanby: "I byen valet frie grønne faner med mottoet "Frihet eller død". Partisanene er iført uniformer av meget forskjelligartet opprinnelse, grønne, britiske, tyske, italienske og iblant en blanding av flere, men alle bærer luer med organisasjonens eget emblem. Over skuldrene henger store patronbelter. Byene blir styrt av valgte sivilråd samt en egen komité for matvarer og våpen.

Likesom i Jugoslavia forringes også i Grekenland partisahenes virksomhet gjennom rivalitet mellom forskjellige retninger. Problemet å samordne de forskjellige fraksjoner er kanskje ennå større enn i Jugoslavia, fordi der i Grekenland ikke eksisterer en slik begavelse som Tito. Britiske offiserer, som på en eller annen måte er kommet seg inn i landet har søkt å skape kontakt mellom de forskjellige korps. På tysk side, hvor man har all interesse av splittelsen er dette blitt møtt med en motpropaganda, som Times betegnes som "dyktig". Tyskerne truet med å stoppe Røde-Kors-sendingene, uten hvilke folket knapt skulle kunne eksistere. Ved siden av sprudret ryktet at en av hovedfraksjonene p.g.a. denne trussel var villig til våpenstillstand, øket man splittelsen og mistroen mellom de forskjellige grupper.

Det som fremforalt bidrar til uenigheten er innenrikspolitiske motsetninger, nærmest innstillingen til Kongens person. I september ifjor besøkte 6 guerillaledere Kairo hvor man forhandlet om visse krav, bl.a. at kongen skulle vende tilbake først etter en folkeavstemning. Årsaken er det ansvar man legger på ham for Metaxas-diktaturet. Etter besøket i Kairo ble motsetningene skjerpet i den grad, at Times' korrespondent rent ut frykter for borgerkrig.

De store russiske fremganger har naturligvis hatt sine tilbakevirknings også i Grekenland, og man kan nok si at den største av sammenslutningene, de såkalte elaspartianene, er kommunistisk farvet, selv om den militære leder ikke er kommunist, dette kan tyde på en viss modifisert holdning sammenliknet med Titos friskarer. Times anfører at i saken til at det britiske innflytelse minsket er den skuffelsen man i høst følte over den uteblitte invasjon på Balkan, samt forbindelser med Badoglicregjeringen. Videre ble de nasjonale følelser meget støtt ved at ingen greske tropper fikk delta i okkupasjonen av Tolvøyene eller Samos. Retretten fra Kos gjorde også et pinlig inntrykk. Imidlertid er det sikkert forbigeende stemninger, og den anglo-saksiske innflytelse er altfor grunnmurert til at den skulle trues allvorlig. Det smidige britiske diplomati synes også denne gang å ha klart å utjevne de vanskeligste motsetningene. Eden har nylig i en tale i underhuset forklart "at det er gode utsikter til overenskomst mellom de forskjellige greske guerillastyrkene".

GRENSENE SVEKES.

Den "ideologiske" siden av denne krigen er nå tydeligere i Jugoslavia enn den har vært noengang i Europa siden den Internasjonale Brigade ble dannet. Ikke bare har tyskerne brukt blandete divisjoner av kroater, serbere, italienere og folk fra tyske minoritetsgrupper, men de har også tatt med quislingavdelinger fra Frankrike, Belgia o.a. i kampen mot partisanene. Man måtte vente å finne tropper fra Bulgaria, Unga rn og Romania i polititjeneste, men toppunktet er tilstede værelsen av en divisjon russiske hvite. Og partisanene, som nå blir hjulpet av anglo-amerikanske og sovjetruske rådgivere, er en like merkelig blanding av nasjoner. Ved siden av de serbiske, slovenske og kroatiske avdelinger er der spesielle divisjoner for muhammedanere, montenegriner og makedonere. Garibaldivisjonen er sammensatt av anti-fascistre og makedonere. Garibaldivisjonen er sammensatt av anti-fascist-tropper og rekrutteres fra de italienske minoritetene på den dalmatiske kyst. En liknende tysk formasjon eksisterer, likesom tsjekkiske, bulgarske og ungarske avdelinger. Eftersom de allierte tropper trenger lengre inn i Europa vil slike ting sandsynligvis bli ennå alminneligere. Hverken krig eller politikk stopper ved grensene i denne tiden.
(Fra The New Statesman and Nation.)

HYGGELEG FEST.

Blomsten av Quislings hird avsluttet et "sportsstevne" med en fest på Sjusjøen Høyfjellshotell. Festen foregikk i former som sommer seg bolde hirdmenn. Etter tilstrekkelig konsum av alkohol, forvandlet de festen til den rene slagmark, lysekroner og annet inventar ble knust, tomflasker gjorde tjeneste som håndgranater osv. Kveldens clou besto i et oppgjør mellom Charles Hoff og hirdsjef Møystad. Orvar Sæther utmerket seg også i kampen, mens Aksel Stang gråt sammen med de andre kvinnene. Verten tilkalte Schnellkommando, som etter sigende var noe i villrede om hvordan de skulle gripe saken an. Hirdsjef Møystad er senere blitt avsatt, uvisst av hvilken grunn.

PROFESSOR CASSEL ER PESSIMISTISK.

I en artikkel i Svenska Dagbladet fremholder professor Gustav Cassel at man med en fornuftig økonomisk politikk etter krigen skulle kunne regne med en vesentlig økning på ganske kort tid av verdensproduksjonen og dermed av verdens velstand. Men dessverre er utsiktene for en slik internasjonal politikk ganske mørke, ettersom både Amerika og England sannsynligvis ikke kommer til å innrette seg på en frihandelspolitikk, som ville være av uvurderlig betydning for verdenshusholdningens oppblomstring:

"Proteksjonistiske tenkemater har ennå altfor dype røtter i Amerikas folk til at man skal kunne regne med en radikal svingning. Snarere kan vi vel vente at Amerika kommer til å utnytte sin voldsomt økede makt til overalt å forsere sin eksport, mens dets import stadig kommer til å hemmes av forskjellige beskyttelsesinteresser. For Englands vedkommende går tendensene ganske åpenbart i retning fra det gamle frihandelsidealet til en proteksjonisme, utrustet med alle de frihandelsdøleggende verktøy som nyere statlig maktfullkommenhet har oppfunnet. Når et frihandelsorgan med hundreårige tradisjoner som Economist gjør seg til tolk for slike bestrebler, bør hver og en forstå hvilken vei utviklingen peker". Det fins heller ingen tegn som tyder på at andre land skulle ønske å gå i spissen for en frihandelsvennlig politikk, og på den måten utvides avstanden mellom hva som kommer til å skje med hensyn til gjennemføringen av almen velstand, til en skremmende kløft, konstaterer prof. Cassel til slutt.

(Sitat fra Stockholmstidningen 8/3.44).

BOLSJEVISERER VI EUROPA?

Av en artikkel i The New Statesman and Nation.

Når man har renset ut av Hitlers taler alt propaganda-toys og hysterisk sludder, så er det alltid igjen et bunnfall av alvorlige historiske generaliseringer.

Ta hans nyttårstale f.eks. Når man har fjernet alt sludder om verdensjødedommen og at de demokratiske statsmenn rustet seg for krig mot Hitler, hva blir så tilbake? Jo - et argument, som mange ikke ønsker å diskutere, men som kan få alvorlige virkninger under overflaten hvis man ikke drøfter det og forstår dets betydning.

Det kan oppsummeres på følgende måte: I fire hundre år har England holdt nede andre nasjoner som stribet etter verdensherredømme - Spania, det franske kongerike, det franske imperium og det tyske imperium.

Alltid har fremgangsmåten vært den samme: å organisere og finansiere en kontinental allianse mot en hvilkensomhelst makt som kunde tenkes å dominere Europa.

I denne krigen, sier Hitler, har England forsøkt dets amme trekk uten å være klar over at forholdene nå er så forandret at et tysk sammenbrudd denne gang ikke vilde gjenopprette maktbalansen, men føre til bolsjevismens seier. I hvert fall vil England bli utmattet av krigen og komme i en vanskelig stilling, både overfor U.S.A. og Sovjet-Russland. Hitler sier at Europa ikke kan leve uten Tyskland, og at dets utslettelse vilde bety slutten på 2500 års kulturtradisjon.

Hva er svaret?

Det var nazistene som gikk inn for å ødelegge hele den latinske kultur, som danner grunnlaget for Vesteuropas sivilisasjon.

Det var Hitler som erklærte at Nazi-Tyskland ville utslette Europas dekadente kultur, og erstatte den med sine egne ideer for tusen år fremover.

Det var Goebbels som sa at nazistene var kommet for å utslette ideen om frihet, likhet og broderskap, og det var Hitler som begynte den systematiske ødeleggelsen av tysk kristendom.

En av grunnene til at vi slåss i denne krigen er at ideen om at samfunnet skal bygges på det enkelte menneskes lykke, ideen om frihet, overbærenhet og fornuft, som vi har fått fra grekerne, barmhjertighetens ide, som vi har fra Jødeland, ideen om lov og rett, som er en gave fra Rom, alle disse trues nå med utslettelse av de gamle nordiske guder Terror og makt, som nazistene hylder. Men bolsjevismen i betydningen sovjet-kommunisme er ikke et tilbakeskritt til før-gresk og før-kristen hedendom, i seg selv er det en del av Middelhavskulturens tradisjoner. Aldri har så mange mennesker fått adgang til kulturens goder som i Sovjet-Russland. Det er en læresetning som er basert på fornuft, dens ubarmhjertige metoder springer ut av særlige omstendigheter og erfaringer. Det er ikke et resultat av en umenneskelig teori.

Men når Hitler frykter bolsjevismen, så tenker han ikke bare på Moskva, han tenker ikke bare på at de tyske tropper blir drevet tilbake over Polens grenser av de russiske armeer. Han tenker på virkningen av den britiske og amerikanske bombing av Europa. Bombingen ødelegger den tyske middelklassen. Den gjøre alle like. Menn og kvinner i Berlin, som skandinaviske korrespondenter sier går rundt i ulltepper fordi det ikke er klar å få, de blir proletarisert. Allierte bomber utsletter den "lille mann" i Tyskland og frembringer et stort proletariat, som ikke har noen bånd som binder dem til hjem og eiendom. Det er en situasjon som pleide å bli beskrevet av marxistisk teori, men som faktisk ikke har eksistert i kapitalismen siste

dager. Det er et proletariat som ikke har annet å miste enn sine bomberom. Tysklands byer vil bli systematisk utslettet: Nasister umenneskene, kujonene, fredelige borgere, alle vil bli redusert til det samme nivå av håpløs apati. Vel det er uten en linje; man kunne si at det er den eneste måten man kunne overtale kapitalister til å ødelegge Krupp. Det vil sannsynligvis ikke frembringe en kommunistisk revolusjon i den russiske betydning, som innebefører en organisert, bevisst utvikling av menn med sosiale ideer. Det vil snarere bety en demoralisering, et anarki som er det motsatte av kommunismen, men som i Hitlers hjerne lett går for å være bolsjevisme. Hitler har sikkert rett når han sier at fortset-telsen av en slik bombing kombinert med de store folkevandringerne og hungersnød i Europa vil ende i kaos og nihilisme, som er det logiske resultat av krig og fascism.

Denne logiske katastrofe behøver ikke å inntrefte. Stalin har sagt at Tyskland må eksistere. Og de "fri tyskere" lover fra Moskva at tyskerne vil få anledning til etter krigen å leve fredelig under et demokratisk styresett. Dette er Sovjets politikk. Det er grunn til å tro at Russland ikke har noen planer om å okkupere Tyskland, og at Stalin har det samme krigsmål for alle stater i Øst- og Sentral-Europa.

Russland ønsker "folkefront"-regjeringer, som er vennligsinnet mot Russland og som kan slutte økonomiske og politiske avtaler med sine nabøer.

Her, og bare her, ligger sjansen til å bygge et nere stabilt Europa og til å virkeliggi våre løfter om å holde de Forente Nasjoner sammen etter krigen. Hvis Stalin og Roosevelt og Churchill allerede nå kunne bli enige om en konstruktiv politikk i Europa i stedet for frasen om "betingelsesløs overgivelse", da kunne vi ha et bedre svår til Hitler. Frasen "betingelsesløs overgivelse" klinger bra nok, men den betyr den bare det si vi i Italia - at de tilbulste betingelser ikke blir hverken diskutert eller offentliggjort. Hitler trekker et lettelses sukk over at det denne gang ikke vil bli noe "ilsonisme". Alle tyskere vil slutte opp om ham til den siste slutt. Denne gale Samson skal få lov til å rive ned den europeiske sivilisasjons tempel-pillarer. Fascismen har vist seg å fortjene sin egen definisjon: "Det sosiale forfalls organisering". Det er ingen grunn til at demokratiet ikke skulle stille opp et skarrende alternativ.

DENNE AVIS ER DET NORSKE FOLKS EIENDOM. DU HAR DERFOR INGEN RETT TIL Å TILINTETGJØRE DEN. SEND AVISEN VIDERE KJER DU HAR LEST DEM, MEN VÅR FORSIKTIG IED AVEN DU LEVERER DEN TIL.

V
V AND OG HANDLING. V
V
V VVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVVV

Nr. 4

Mai 1944.

1. Årgang.

FRIHETS RÅD

I næste i forrige nr. at hvis vi skal unngå at motstandsbevegelsen her hømme blir svekket, må det utkristalliseres en tydelig front. Vi skrev at også som hadde ledere var burde danne grupper innen yrket og søker forbirjelse med andre, så en kunne førebu en mobilisering av heimefronten. Men en annen ting er like viktig og det er en effektiv sentrallærling som her evnen til å forberede aksjonene og gjennomføre dem. Det finnes grupper som til rå har arbeidet bra, men ettersom situasjonen spisser seg til vil vi gjerne få en ledelse som kan organisere motstanden bedre. Det skyldes mangl på ledelse at forretningslivet vårt er blitt ensattet, at taknemlene i sin til betalte kontingent, at advokaten sendte inn melding til sin kontorhjelp og det er av samme grunn at arbeidsfolkene må søker til tyskerne for å kunne leve. Og det skyldes svakhet i fronten at det tillates at norske arbeidsfolk jobbar på speng for å tjene store penger på akkordarbeid for fienden, et arbeide som forbereder drap av våre egne gutter og gir muligheten for tysk terror. Dette er en skamplatt på den norske arbeidermann som en kraftig ledelse kunne ha hindret. Ryddes det hurtig opp i forholdene kan tlekkjen vaskes vekk.

I Nabolandet, Tsjekkoslovakia og Frankrike har vi sett hvorledes tyskernes mangel på reserver og arbeidskraft viser seg i svære utskrivninger til militærtyper og til militært arbeid. Hvor oss var jo alle rede arbeidstjenesten blitt satt inn i arbeid på militære flyplasser, og vi vet at det er bare en spørsmål om tid når vi blir mobilisert til arbeid for den tyske krigsmaskin og til karonføde. Ethvert tilløp i den retning må motes med alle de midler vi har til rådighet. Men skal kamphen bli vellykket må den være grundig og forberedt, og dessuten må alle tvilsomme være isolert og få rødde og egoistiske tvunget til å være loyale. Først et for sentrallærling er selvinnlysende og kravet om et frihetsråd er kommet fram i pressem. I en avis er det sendt ut dette forslaget som vi siterer nedenfor. Det lyder:

- "1. Det opprettes et frihetsråd for heimefronten for å lede all motstand mot tyskene og NS. Her følger en nøyere utredning om hvorledes rådet skal sammonsettes og hvorledes det skal holde fortinnet med distrikten. Dette hører ikke hjemme i offentlig presse og utlates her.
2. I frihetsrådet må der bare sitte personer som har deltagt i heimefrontens arbeid, er dyktige og politisk aktive patricier, og som vil utdype et virkelig folketyre på monarhistisk grunnlag.
3. Frihetsrådet støtter seg på de brode lag av folket. Det blir arbeidet for at faglige og intellektuelle organisasjoner og grupper får en fast illegal ledelse i samarbeid med frihetsrådet.
4. Frihetsrådet har regjerende myndighet på heimefronten i samforståelse med regjeringen i London. Det bestemmer når og i hvilken utstrekning der skal settes i verk felles aksjoner, aktiv som passiv. Det gir rettleitung til den frie presse.